

דברים על דיוקם

בעקבות "סואץ '56-במבט חדש", מאת יוסף עברון ("מודן"-1986)

תא"ל (מיל') יצחק בר-און

נושאת עימה את אבדותיה — 18 הרוגים ו-50 פצועים". אינני יודע מנין שאב המחבר מידע זה, אך אנוכי לא אוכל לעבור לסדר היום על פגיעה כה קשה באמת היסטורית. לו ברק המחבר בספרו של משה דיין, "יומן מערכת סיני", אשר פרק שלם ממנו עוסק בפשיטה על קלקיליה, עם תיאור מפורט למדי של המהלכים הטקטיים, האופרטיביים והמשמעותיים המרכזיים של הקרב, היה לומד את העובדות לאשורן. והעובדות המצערות היו, כי הצנחנים לא הצליחו "להבקיע לעצמם דרך בכוחות עצמם" ולשאת עמם את ההרוגים והפצועים שלהם. היו אלה שתי פלוגות חרמ"ש של גדוד 52, שזה עתה עבר מחטיבת חי"ר של גבעתי שהתפרקה, לחטיבה 7 המשורינית, שחילצו את הצנחנים. הגדוד היה בעיצומם של אימוני הסבה מחי"ר לשריון כשנקרא לשמש עתודה למבצע ובמהלכו לחלץ את סיירת הצנחנים המכותרת.

כמי שפיקד על הגדוד באותה עת וכמי שפיקד על כוח החילוץ לבילי קלקיליה, אני מרגיש חובה עליונה לתקן טעות משוועת, ולהעמיד דברים על דיוקם.

כך, בעמ' 55 לדוגמה, נאמר בפרק "חיל-האוויר לא חשש מהתמודדות", כי "המטוס הישראלי הראשון שצילם מטרות במצרים, היה 'מוסקיטו' והטיס אותו אל"מ שלמה להט (כיום ראש העיר תל-אביב-יפו)". אינני יודע אם שלמה להט (צי"ץ) יחייך או יהיה מאושר שהוסיפו לרקורד הצבאי המפואר שלו עוד הישג שהוא לא ידע עליו.

כן מזכיר הספר את יוסף נחמיאס, כנספח צה"ל בצרפת באותה עת — עובדה שגם היא אינה נכונה.

על טעויות כגון אלה אפשר היה לעבור בשתיקה, אך לצערי ישנו בספר סילוף אחר בעל חשיבות היסטורית וכוונתי לתיאור קרב קלקיליה, ערב מבצע "קדש".

המחבר מייחד לקרב זה רק כמה שורות בספרו, אך גם בהן לא דיין. בעמ' 84 נאמר כי "לרגע נדמה היה שהכוח הפורץ נלכד בשטח האויב ולא חסר הרבה, שהפעולה המוגבלת תהפך למלחמה של ממש". כן נאמר, כי הרמטכ"ל משה דיין "כבר הורה להכין שתי פלוגות טנקים וכו'... כדי לפרוץ עם שחר את המצור, אולם יחידת הצנחנים הצליחה להבקיע לה דרך בכוחות עצמה, כשהיא

פרו של יוסף עברון "סואץ '56 — במבט חדש" לא מהדורה "מורחבת ומעודכנת" של ספר שיצא אור בשנת 1968, תחת השם "כיום סגריר". הספר זיקרו הוא לקט של ראיונות ועדויות, שאסף מחבר מפי אישים בצמרת מערכת הביטחון ישראלית והצרפתית וערך אותם באורח כרונולוגי, ויש השתלשלות העניינים. הפרקים ההיסטוריים לווים מפעם לפעם בפרקי נוסטלגיה ו"פּלֶשֶׁתֶק" ל המרואיינים, מספר שנים לאחר מבצע "קדש". הספר, על אף כמה ממגבלותיו, שעליהם עמוד להלן, הוא ללא ספק ספר מקורי ותעודה שובה, שכן עמדו לרשות המחבר עדויות של ישים חשובים שהיו מוכנים לחשוף בפניו מנים, זכרונות ועובדות שהיו כמסוים עמם משך שנים רבות, בכל הקשור למהלכים חסויים שקדמו ל"קדש".

אילולא מספר טעויות וסילופים בספר, לא ייתי מעלה את דברי על הכתב. בדרך כלל קשה כתוב ביקורת על ספר שעיקר עבודת המחבר בו יא רישום דברי אחרים ועריכתם, אולם במקרה זה נכשל המחבר בכמה מעידות שעה שהתיר עצמו לנקוט יזמה ולהוסיף הערות משלו ולא הסתמך על דברי המרואיינים.

הנגב היום — באטלס גיאוגרפי

אטלס הנגב (עורכים אליהו שטרן, יהודה גרדוס, אבינעם מאיר, שאול קרקובר, חיים צוער). המחלקה לגיאוגרפיה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר-שבע — המכון לחקר המדבר, שדה-בוקר, 1986

ד"ר אלחנן אורן

תווה על הנגב — שכן הוא עמידה. האטלס מראה מה נעשה עד כה, ועד כמה עתידו של הנגב עוד לפניו.

מה נשתנה בו באחרונה? כולטת לעין הצטמקות ים המלח: ה"לשון" השתלטה מערבה

בהווה, וצופה אל סיכויי הפיתוח בעתיד. לפני ארבעים שנה "זינקנו" לנגב, הקמנו את אחת-עשרה הנקודות והינחנו את צינורות המים מנירעם, ובמאבק המדיני שליווה את המערכות על הנגב במלחמת העצמאות קבע משה שרת, שישאר לא

ש הצבא מצוי במפות הטופוגרפיות ובמצאיאות ל אזורי המבצעים והאימונים שבנגב. אם ירצה: בור מן ה"טופו" אל הגיאוגרפיה, ולהסתכל גב בעין בוחנת, ימצא מבוקשו באטלס זה. יזיר ולחובב הטבע האטלס מגלה את פני הגם